مقایسه میزان شکست آیودی های CU safe 300 و CU t 380 A طی سالهای 84 - 1380

فرحناز چنگاوی[1]، فاطمه جنانی[1]، پروین آستی[1]، سهیلا اکبری[2]
1- مربی، گروه مامایی، دانشکده پرستاری و مامائی، دانشگاه علوم پزشکی لرستان
2- استادیار، گروه زنان و زایمان، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی لرستان

یافته / دوره نهم / شماره 1 / بهار 86 / مسلسل 31

چکیده

دریافت مقاله: 85/6/26، ***پذیرش مقاله***: 85/11/17

Ø مقدمه: آیودی یکی از روشهای مفید ومؤثرپیشگیری از بارداری است.امروزه انواع مختلف آیودی در بازار موجود می باشد که رایج ترین نوع مورد مصرف در مراکز بهداشتی درمانی کشورمان نوع **CU t 380A** می باشد. براساس مطالعات انجام شده انواع جدیدتر آیودی از جمله نوع **CU safe 300** مؤثرتر وکم عارضه تراز انواع قبلی است وبه همین دلیل بسیار مورد پذیرش متقاضیان می باشد. مطالعه ای که توسط پژوهشگر وهمکاران چهارسال پیش در این زمینه انجام شد نشان داد عوارض جانبی زودرس آیودی از جمله خونریزی، درد و دفع خود به خودی آیودی طی چهار ماه اول بعد از جایگذاری در انواع **CU safe 300** بسیار کمتر از انواع **CU t 380 A** بود. مطالعه حاضر جهت مقایسه عوارض دیررس این دو نوع آیودی بعمل آمد شاید نتایج آن بتواند راهگشایی برای گسترش استفاده از این روش مفید تنظیم خانواده گردد.

Ø مواد و روش ها: این بررسی که یک مطالعه همگروهی است در آن 246 نفر از زنانی که طی چهارسال بصورت دو گروه (123 نفری) از آیودی **CU safe 300** و **CU t 380A** استفاده نموده اند مورد بررسی مجدد قرار گرفتند. با استفاده از پرسشنامه وطی مصاحبه ای حضوری در مورد عوارض دیررس از جمله دفع خود بخودی و حاملگی ناخواسته، اطلاعات جمع آوری شد. در نهایت اطلاعات با استفاده از نرم افزار **SPSS** وآزمون مجذور کای وتی زوج مورد تجزیه وتحلیل قرار گرفت.

Ø یافته ها: نتایج مطالعه نشان داد آیودی **CU safe 300** بسیار مؤثر تر وکم عارضه تر از انواع **CU t 380A** می باشد ومقایسه میزان شکست این دو آیودی با استفاده از آزمون تی زوج تفاوت معنی داری نشان داد.

Ø بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج بدست آمده از این پژوهش وهمخوانی با سایر مطالعات آیودی جدید**CU safe 300** بسیار مؤثرتر وکم عارضه تر از آیودی های رایج است وتوصیه می شود در صورت امکان جایگزین آیودی های قدیمی تر گردد ویا در کنار سایرانواع مورد استفاده قرار گیرد

Ø واژه های کلیدی: آیودی، میزان شکست، **CU t 380**، **CU safe 300**، خرم آباد

آدرس مکاتبه: خرم آباد، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، دانشکده پرستاری و مامائی، گروه مامائی
پست الکترونیک: Chan35_895@yahoo.com

[Downloaded from yafteh.lums.ac.ir on 2026-11-03]

مقدمه

آیودی یک روش سالم، مطئمن ومؤثر پیشگیری از بارداری است که طرفداران زیادی در سراسر دنیا خصوصاً ایران دارد. براساس آمار سازمان بهداشت جهانی اکنون بیش از صد میلیون زن در دنیا از این روش مفید تنظیم خانواده استفاده می نمایند (1).

آیودی هم مانند سایر روشهای مفید تنظیم خانواده دارای عوارض جانبی محدودی است که به دو دسته عوارض زودرس ودیررس تقسیم می شوند(2). از جمله عوارض زودرس آیودی خونریزی، درد ودفع خود به خودی آیودی است که با گذشت زمان از شدت این عوارض کاسته می شود (3). حاملگی ناخواسته از عوارض دیررس وناشایع آیودی است که تقریباً در 5-2% موارد استفاده کنندگان آیودی اتفاق می افتد (4). دفع خود به خودی آیودی با وجودیکه بیشتر در ماههای اول استفاده از این وسیله اتفاق می افتد ممکن است پس از گذشت مدت طولانی نیز رخ دهد (5). میزان بروز عوارض جانبی در انواع مختلف آیودی متفاوت است وتا حدودی بستگی به شکل اندازه ومواد به کار رفته در آیودی دارد (6).

در مطالعه ای که توسط جان و همکاران در سال 2004 انجام شد میزان شکست آیودی در انواع مختلف متفاوت بود به طوریکه در انواع پروژسترونی بیشتر از همه و در نوع CU safe کمترین میزان یعنی 2/2 درصد طی یکسال گزارش گردید (7).

براساس مطالعات انجام شده انواع جدید آیودی از جمله CU safe 300 مؤثرتر وکم عارضه تر از انواع قدیمی است وبسیار مورد پذیرش افراد استفاده کننده می باشد.(8)

مطالعه ای که طی چهارسال پیش توسط پژوهشگر و همکاران در زمینه مقایسه عوارض زودرس دو نوع آیودی CU t 380A و CU safe 300 در چهار ماه اول بعد از جایگذاری انجام شد نشان داد عوارض زودرس از جمله درد، خونریزی ودفع خود به خودی در نوع CU safe 300 بسیار کمتر از نوع CU t 380A بود واز نظر آماری تفاوت معنی داری مشاهده شد (9).

با توجه به پذیرش بالای استفاده کنندگان این نوع آیودی ونقش مؤثر آن در پیشبرد اهداف تنظیم خانواده، پژوهشگران بر آن شدند پس از گذشت چهارسال عوارض دیررس آیودی از جمله میزان شکست وحاملگی ناخواسته در این نوع آیودی را مورد بررسی و مقایسه قرار دهند شاید نتایج آن بتواند راهگشایی برای گسترش استفاده از این روش مفید تنظیم خانواده گردد.

مواد و روش ها

مطالعه حاضر یک مطالعه هم گروهی تاریخی است که در آن 246 نفر افرادی که چهارسال پیش (1380) در طرح پژوهش با عنوان مقایسه عوارض آیودی شرکت کرده بودند بعنوان نمونه انتخاب شدند. 6 نفر از افراد در دو گروه (3 نفر از هر گروه) بدلیل مهاجرت خارجی وعدم دسترسی به آنها از مطالعه حذف گردیدند در نهایت بررسی وتجزیه وتحلیل برروی 240 نفر انجام شد. جامعه پژوهش را زنان سنین باروری تشکیل می دادند. محیط پژوهش مراکز بهداشتی درمانی شماره 4 و 8 شهر خرم آباد بودند. افراد نمونه در پژوهش قبلی بصورت تصادفی انتخاب شدند و افرادی که تمایل به شرکت در مطالعه داشتند وموارد منع مصرف آیودی از جمله سابقه حاملگی خارج رحم، سابقه دو بار دفع خود به خود آیودی، خونریزی به علت ناشناخته رحمی - حساسیت به مس شناخته شده نداشتند وسابقه حداقل یک حاملگی داشته بعنوان نمونه انتخاب شدند و بصورت تصادفی در یکی از گروهها قرار گرفتند وجهت آنها آیودی گذاری انجام شد. اطلاعات با استفاده از پرسشنامه و طی مصاحبه حضوری از افراد نمونه جمع آوری گردید. عوارضی که در این مطالعه مورد بررسی قرار گرفت، دفع خود به خودی آیودی طی چهارسال ومیزان حاملگی ناخواسته در دو گروه بود. در نهایت اطلاعات با استفاده از نرم افزار

[Downloaded from yafteh.lums.ac.ir on 2026-11-03]

SPSS وآزمون های مجذور کای و تی زوج مورد بررسی وتجزیه وتحلیل قرار گرفت.

یافته ها

در این مطالعه سن افراد مورد بررسی بین 30-20 سال بوده و از نظر وضعیت اقتصادی اجتماعی 73% افراد جزو طبقه متوسط جامعه بودند. اکثر افراد نمونه نخست زا بوده و نوع زایمان آنها هم بصورت واژینال بوده است. 95 % افراد برای نخستین بار اقدام به آیودی گذاری کرده بودند (جدول شماره 1).

جدول شماره 1- مشخصات دموگرافیک وخصوصیات باروری افراد نمونه در دو گروه

خصوصیات	گروه CU t 30A	CU safe 300
میانگین سن برحسب سال	26/8	27/2
میزان نخست زایی	%78	0/77/5
سابقه زایمان واژینال	%92	0/92/5
سابقه حداقل یکبار استفاده از آیودی	%4/8	%5/2

بررسی نشان داد که در گروه CU t 380A طی چهارسال 10 مورد دفع خود به خودی آیودی مشاهده شد که 6 مورد درهمان سه ماهه اول بعد از جایگذاری و 4 مورد از ماه چهارم به بعد بوده است. نتایج نشان داد تمام موارد دفع خود به خود آیودی که در این گروه تا پایان 34 ماه بود اتفاق افتاد و پس از آن هیچ موردی از دفع آیودی مشاهده نگردید. همچنین پنج مورد حاملگی ناخواسته با وجود آیودی در گروه CU t 380A مشاهده شد که همگی پس از پایان سال دوم (24 ماه) استفاده از این وسیله اتفاق افتاده بودند، همچنین 7 نفر از گروه CU t 380A بدلیل عوارض جانبی ویا تمایل به حاملگی شخصاً اقدام به خارج کردن آیودی کرده بودند.

مقایسه عوارض دو نوع آیودی نشان داد از 120 نفر گروه CU safe 300 سه مورد دفع خود به خودی آیودی که همگی طی چهار ماه اول بعد از جایگذاری اتفاق افتاده بودند مشاهده شد. یک مورد حاملگی ناخواسته و 6 نفر نیز به دلیل عوارض جانبی یا تمایل به بارداری شخصاً اقدام به خارج کردن این آیودی کرده بودند. در میان 246 نفر افراد 98 نفر از گروه CU t 380A و 110 نفر از گروه CU safe 300 همچنان از آیودی بعنوان روش تنظیم خانواده استفاده می نمایند. (جدول شماره 2).

جدول شماره 2- مقایسه عوارض جانبی در دو گروه

	CU t 30A	CU safe 300
دفع خود بخود	10	3
حاملگی ناخواسته	5	10
خروج آیودی بدلیل عوارض	7	6
تعداد افرادیکه همچنان از آیودی استفاده می کنند.	98	110

مقایسه میزان شکست آیودی در دو گروه با استفاده از آزمون مجذور کای تفاوت معنی داری نشان داد (P = 0/008). جدول شماره (3).

جدول شماره 3- مقایسه میزان شکست دو نوع آیودی

نوع آیودی	میزان شکست (دفع خود بخود – حاملگی ناخواسته) تعداد	درصد
CU safe 300	4	4/8
CU t 380A	15	18
	X^2 = 6/931	P = 0/008

جدول شماره4- مقایسه میزان پذیرش افراد در دو گروه با توجه به نوع آیودی

نوع آیودی	تمایل افراد به ادامه استفاده از آیودی تعداد	درصد
CU safe 300	100	90
CU t 380A	68	69/3
	X^2 = 8/53	P = 0/005

نتایج مطالعه نشان داد که میانگین مدت نگهداری آیودی در دو گروه متفاوت بود. بطوریکه در گروه CU t 380A میانگین مدت نگهداری آیودی 43/8 ماه در گروه CU safe 300 49/8 ماه بوده است. آزمون تی زوج نشان داد که تفاوت معنی داری از این نظر نیز در دو گروه مشاهده می شود.

[Downloaded from yafteh.lums.ac.ir on 2026-11-03]

$P = 0/024$ و $T = 2/273$

بحث و نتیجه گیری

این مطالعه نشان داد که میزان شکست آیودی طی چهار سال در انواع CU t 380A بیشتر از انواع CU safe 300 بود که با نتایج بدست آمده از مطالعه کورز در سال 2000 همخوانی دارد (3).

مطالعه دیگری که توسط پیترسون در سال 2005 در زمینه انواع آیودی های بعمل آمده نشان دهنده کیفیت بالای آیودی CU safe 300 از میان 5 نوع آیودی مورد مطالعه بود که با توجه به میزان کمتر دفع این وسیله در این بررسی نیز هماهنگی نشان می دهد (10). همچنین مشخص شد تمام موارد دفع خود به خود آیودی در هر دو گروه تا پیش از پایان سال سوم استفاده اتفاق افتاد و بیشتر موارد هم در ماههای نخست سال اول استفاده بود که این نتایج نیز با نتایج بدست آمده توسط فاو جی (1999) همخوانی دارد (2). براساس نتایج این پژوهش مشخص گردید میزان حاملگی ناخواسته در هر دو گروه پس از سال دوم استفاده اتفاق افتاده بود و این نتایج با نتایج تای اچ در سال 2002 همخوانی دارد (7).

با توجه به نتایج مطالعه و همخوانی با دیگر مطالعات به نظر می رسد آیودی CU safe 300 یک وسیله مفید، مؤثر و قابل پذیرش بوده که عوارض جانبی کمتری نسبت به آیودی های رایج دارد. این وسیله به دلیل اندازه کوچکتر و قابلیت انعطاف بیشتر عوارض جانبی کمتری دارد و استفاده کنندگان علاوه بر اطمینان از قدرت بالای ضد بارداری این آیودی نیاز به اقدامات مراقبتی اندک داشته و کمتر جهت خارج ساختن آیودی به مراکز بهداشتی و درمانی مراجعه می نمایند که این خود سبب کاهش رشد جمعیت می گردد. علاوه بر این مزایای اقتصادی زیادی که ناشی از صرف هزینه جهت بارداری، زایمان و تربیت فرزند، آن هم فرزند ناخواسته دارد را بدنبال خواهد داشت. بنابراین توصیه می شود این آیودی جدید در کنار سایر انواع، بطور گسترده تر مورد استفاده قرار گیرد. لازم به ذکر است با توجه به مزایای منحصر به فرد این آیودی ضرورت آشنایی پرسنل مراکز بهداشتی درمانی با نحوه استفاده و بکارگیری آن وگسترش این روش مفید تنظیم خانواده بیشتر احساس می گردد و امید است با انجام تحقیقات گسترده تر در این زمینه و شناخت هرچه بیشتر این آیودی زمینه استفاده بهتر و بیشتر از آن فراهم گردد.

تشکر و قدردانی

از معاونت محترم آموزشی، پژوهشی دانشگاه، و کلیه عزیزانی که در مراحل تصویب و اجرای این طرح همکاری نموده اند، تشکر و قدردانی به عمل می آید.

[Downloaded from yafteh.lums.ac.ir on 2026-11-03]

References

1- کانینگهام ک. بارداری و زایمان ویلیامز، ترجمه دکتر حمید جزایری، چاپ سوم، ناشر گلبان، 1384، ص: 830-827

2. Faw G, New development in intrauterine devices Network, 1999; 2(2): 128-33
3. Kurz KH, Meier- Oehlke PA. The Cu 300 IUD a new concept in interception, family plan 2000; 7(2-3): 291-300
4. Wang FN, Has MG, Cheng CM. CU t 380A as compared CU t 300, navat advance Contraceptive Deliver, 1999; 8(3): 267-276
5. Rad F, Alian D. The Compared CU t 380A IUD and CU safe 380, family plan 2002; 12(4): 27-34

6- چنگاوی ف. بررسی مقایسه ای عوارض ناشی از جایگزاری آیودی های CU t 380A وCU safe 300 در سه ماهه اول بعد از جایگزاری، یافته، سال پنجم، شماره 18، پاییز 1382، ص: 55-53

7. Tai KJ. IUD and side effect, contraception 2003; 9(3): 175-176
8. Rado M, Tam L. CU safe IUD is safe IUD, family plan, 2002; 3(1): 28-32
9. Ana M. Lar F. IUD's Complication Contraception, 2004; 8(20): 135-139
10. Pitterson F, Jun K. Comparation of IUD, family plan, 2005; 3(11): 128-130

[Downloaded from yafteh.lums.ac.ir on 2026-11-03]

[Downloaded from yafteh.lums.ac.ir on 2026-11-03]